

مطبعه و اداره خانه اختر

در راسته باغی است نمرة ۲۵
در کارهای متعلق بداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود.
اسامی و کلای کرام در ممالک دور و نزدیک
گاهی در صفحه آخرین نکشته خواهد شد.
روز پنجشنبه سلخ ذی القعدة سنه ۱۲۹۷
۲۴ تشرین اول رومی و ۴ ماه اوکتوبر ۱۸۸۰

تعارف بدلات سالیانه

دارلسعاده اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیگر ممالک محروسه عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالک محروسه ایران ۲۵ قران
ممالک هندوستان و بنادر ۱۵ رومی نقره
ممالک روس و قفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالک اروپ و عربستان ۲۵ فرانک
یک نسخه ۶۰ پاره است
اجرت پوست همه جابجاءه اداره است.

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می گوید.
و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد.
و نوشتجات کاغذهایی که از خارج میرسد اداره آزاد است.
کاغذی را که نوشته نمی شود
صاحبش نباید استرداد بکند.
کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهد شد.

تکرارها

از پاریس ۲۶ ذی قعدة احکام
قرارنامه که در بیست و نهم ماه مارس گذشته طبع
و انتشار داده شده بود در ممالک فرانسه بموقع
اجرا آورده می شود.

قره مبادله بسته های پوستانها از جانب
مجلس کونفرانس مختلط که درباره پوستانها
متعقد گردیده بود پذیرفته شده است.

از پاریس ایضاً امروز بعد از ظهر
جمعیت بزرگی مرکب از صاحب طلبان عثمانی
در (شام الیره) منعقد گردید.
مذکور از صاحبان طلب جمع کثیری حاضر
بوده در باب مطالبات خودشان قرارداد ذیل را
داده اند.

اولاً صاحبان طلب قرار دادی را
که از جانب کومیسسیون مخصوص داده میشود
پذیرفته پس از آن (مسیو توکویل) از جانب
همه صاحبان طلب که در فرانسه هستند وکیل
مرخص معین گردیده است.

ثانیاً مسیو هودکوسون و مسیو کوئیتلا
از جانب جمعیت مذکوره بریاست کومیت
(جمعیت) طلبکاران فرانسوی که در لندن اقامت
دارند معین گردیده اند.

از اسماعیلیه ۲۷ ذی قعدة از ابتدای

ماه تشرین اول خل شایرماه مذکور از قتال سوش
پنجاه و یک فروند کشتی گذشته و از کشتیهای
مذکور معادل یک میلیون و بیست هزار فرانک
رسم گرفته شده است.

از پاریس ایضاً بطور موثق
میکویند مسیو رادویچ که از جانب دولت
المان در پاریس بجای پرنس هوهنلووه سفیر
دولت مشارالیه سمت وکالت سفارت المان را
داشت اینروزها بموجب دستور العمل دولت
متبوعه خود باتن عزیمت خواهد نمود.
از دویلین (دارالحکومت ایرلند) ایضاً
دیروز در نقاط مختلف ایرلند در نه موقع جمعیت
منعقد شده بود.
افکار عمومی در اضطراب
و انقلاب است.

از وین ۲۵ ذی قعدة از مذاکراتی
که درباره تسلیم اولکون در میان رضا پاشا
و (پوپویچ) مأمور مخصوص حکومت قره طاغ
بود نتیجه حاصل نشده است.

از پاریس ایضاً از جانب حکومت
(مسیو شارلت) از جهت خطابه تحقیر آمیزی
که خوانده بود با صاحب امتیاز اخبارنامه (کولو)
که خطابه مذکور را نوشته بود بزرگ محاکمه آورده شده اند.

از لندن ایضاً از تاریخ ششم همین
ماه تا کنون از کابل هیچ خبری نرسیده است.
خبرهای اختلال آمیز را که از کابل رسیده است
هنوز از جانب حکومت نه تصدیق و نه تکذیب
شده است.

از پاریس ۲۸ ذی قعدة از جانب
دولت المان (مسیو دورادونیچ) بجای (کونت
هانسفیلد) سفارت اسلامبول معین گردیده
است.

کونت مشارالیه به برلین باز کشت خواهد
نمود.
میکویند پس از ورود برلین در آنجا بابت
مأموریت مهم و معتنا مأمور خواهد شد.

از پترسبورگ ایضاً مسیو ابازیه نام
از مأمورین بزرگ دولت روس بوزارت مانیه
معین گردیده است.
مظنون است (مسیو
سوشانوف) بوزارت داخلیه روس معین بشود.
اینکه شایع شده بود (جنرال لوریس ملکوف)
بریاست مجلس وکلای روس معین خواهد شد
بی اصل است.

از وارنه ایضاً واپور (پترل) نام
که از جانب سفارتخانه دولت فرانسه مقیم
اسلامبول مأمور شده بود که به واره رفته قره
بی احترامی را که در آنجا بقونسل فرانسه کرده
بودند تحقیق نماید امروز صبحی بلنکر کام واره
وارد شده است.
سبب تاخیر واپور مذکور
از جهة وقوع طوفان سختی بوده است که واپور
مذکور را از عزیمت بصوب مقصود مانع
آمده بود.
واپور مذکور از شدت طوفان و تلاطم
در یاناجار بدماغه (امینه) که در نزدیکی (برغوس)
واقع است پناه برده پس از سکوت دریا بحال
مأموریت خود رسیده است.

از طهران ایضاً جمعیت اکراد بر قطعه

طبرستان مستولی شده بودند شکست خورده و پراکنده شده اند *

اختر

در تلکرافنامه فوق محل شقاوت اکراد را بعضی اخبارنامهها (طبرستان) و برخی (تبریز) نوشته اند * حال آنکه محل شورش و شقاوت آنان نه طبرستان و نه تبریز است بل چنانکه معلوم است ساوجبلاغ مکرری و اطراف (مراغه) است که معرض نهب و قتل و غارت آن شقاوت پیشه کان وحشی شده اند * اینکه بعضی از اخبارنامههای اروپا قطعه (سلساس) را نیز سوخته آتش ظلم و پیداد وحشیکران اکراد نشان داده اند همی اصل است * قطعه سلساس در نهایت امن و امان است *

بموجب تلکرافنامه که روز دوشنبه گذشته بباغالی رسیده است در میان عساکر ایران وجعیت بزرگی از اشقیای که در زیر بیرق شقاوت عبدالقادر فرزند شیخ عبیده بوده است زد و خوردی واقع شده عبدالقادر پس از تلفات بسیار مهتورا فرار نموده است *

بگذار جریده حوادث باز بگوید که این خبر از منابع ایران است و طرف تصدیق و اعتماد نتواند شد * و روزنامه (وقت) نیز در ذیل علامتهای استفهام و تعجب بگذارد *

توجیهات

بسعادتآب قدری افندی منشی دوم حضور همایون رتبه اولی صنف اولی *

بجناب عطوفت مآب علی رضایک افندی منشی اول حضور همایون یکقطعه نشان ایشان بجیدی از درجه اولی تبدیلا احسان فرموده شده است *

داخلیه

شب یکشنبه گذشته جناب (کونت هانسفیلد) سفير المان باتفاق زن خودشان و با بعضی مامورین

بزرگ سفارت و صاحب منصبان کشتیهای دولت المان که در خارج یوغاز هستند بموجب دعوت مخصوص در مابین همایون بطعام شب مهمان بوده اند * در این مجلس مهمانی بعضی از حضرات وکلای فحام نیز حضور داشته اند *

اخبارنامه (وقت) بموجب اطلاعات خود میگوید * از جانب بدری یک کومیسر دولت علیه عثمانی بتازه کی سواد مقاوله نامه که دارای هشت مواد بود بمامور قره طاغ داده شده است * از جانب حکومت قره طاغ از جمله مواد مذکوره سه ماده پذیرفته شده در باب تعدیل پنج ماده مختلف فیه نیز مذاکرات برقرار بوده است *

دیروز جناب مسیو کوشن سفر انگلیس با هیئت سفارت از ساحلخانه ییلاق واقع در (طرایه) بسفارتخانه زمستانی که در یک اوغلی واقع است نقل نموده اند *

شب چهارشنبه گذشته در خلیج در سعادت بناگاه طوفان سختی ظهور نموده بسیاری از معونه (نوعی قایقهای بزرگ) ها و سفینه های بادی که در لنگرگاهها دور نزدیک آن بوده اند از شدت تلاطم دریا شکسته و غرق شده اند * بسیاری از طائفه و اهالی آنها که نزدیک بساحل بودند از غرق شدن نجات یافته جمعی که از ساحل دور بوده اند غرق شده اند * از قرار یک میگویند تاکنون از دریا بقدر چهل نعش بیرون شده است * بدیهی است که تلفات زیاد بوده است * خدای بند کان خود را از اینگونه آفات نگاهدارد *

اخبارنامه ره پو پلک فرانسه در باب مسئله (اولکون) بموجب تلکرافنامه که در تاریخ ۲۳ ماه سبتمبر گذشته مطابق ۱۹ ذی قعدة از چینه گرفته است میگوید *

از جانب بدری یک کومیسر عثمانی دیروز لایحه مقاوله نامه بکومیسر قره طاغ داده شده است * مواد و مندرجات لایحه مذکور بقرار ذیل است *

(نخست) پس از دوازده روز از بسته شدن مقاوله نامه قشون قره طاغ بجانب اولکون حرکت خواهد کرد *

(دوم) کوماندان عثمانی بیست چهار ساعت پیش از امر تخلیه کوماندان قره طاغ را اطلاع خواهد داد *

(سوم) قشون قره طاغ با اولکون از (مازورا) داخل نشده از سمت (وه قورانه) حرکت خواهد نمود *

(چهارم) عساکر عثمانی بقدر هزار (متر) از قشون قره طاغ دورتر خواهند ایستاد *

(پنجم) پس از داخل شدن قشون قره طاغ کوندان آنها از قرقه دخول خودشان کوماندان عثمانی را اطلاع خواهد داد *

(ششم) از هر کونه وقوعات ناگواری که پس از تخلیه اولکون در آنجا ظاهر گردد دولت عثمانی مسئول نخواهد شد *

(هفتم) هرگاه مقتضی بشود کوماندان عثمانی خط حرکت قشون قره طاغ را تعدیل خواهد نمود *

(هشتم) چنانکه از آغاز در باب عدم وقیع خوریزی موافقت شده است باز کوماندانهای طرفین در باب عدم وقوع آنحالات باتفاق همدیگر حرکت خواهند نمود *

(نهم) مدت مهلت را که در ماده نخستین دوازده روز معین شده است هرگاه مقتضی بشود طول داده خواهد شد *

در میان عساکر بحری اوستریا و ایتالی پاره حرکات ناشایست برضد همدیگر مکرر بوقوع میرسید * چنانکه پیشتر در باره ارشیدوک اوستریا از جانب عساکر بحری ایتالی بی حرمتی شده بود بنوعیکه امیرالماء ایتالی ناچار شد از اینکه بامیرالماء اوستریا رضیه بدهد * بنا بر این بملاحظه عدم وقوع تکرار این حالات کشتیهای جنجی اوستریا مکان خودشان را تغییر داده از جرگ کشتیهای مختلف سوا شده در لنگرگاه ملین که در نزدیکی لنگرگاه (کاستل نووه) است لنگر اقامت انداخته است *

اخبارنامه (الجوانب) میگوید از جانب وزارت جلیله مالیّه بیست و پنج هزار لیرای عثمانی تازه کی استقراض کرده شده است . که پانزده هزار لیرا از بانک عثمانی و ده هزار لیرا از مسیو ظریفی و شرکای او گرفته شده است .

در خصوص رسم اعشار (جزیره مدلولو) از جانب مأمورین تغلب و سرقت بزرگی را پی برده شده است . بنابراین از جانب جناب ایهت و دولتماب صادق پاشا والی جزایر بحر سفید مأمور مخصوصی برای تحقیق این مطلب بجزیره مذکور فرستاده شده است و کسانی که مظنون علیه بوده اند توقیف و زیر محاکمه و استنطاق آورده شده اند .

از جانب باب عالی بسفیر دولت علیه عثمانی که در برلین اقامت دارد دستور العمل داده شده است که از دولت المان خواهش نماید یک نفر صاحب منصب با کفایت که از امورات ترک اطلاع کافی و بهره وافی داشته باشد برای اداره کمرکات دولت علیه معین کرده باسلامبول روانه نماید .

روز شنبه گذشته در باب عالی مجلس مخصوص وکلا بطور فوق العاده منعقد گردیده در باب اصلاح وضع مالیّه و سایر مواد مهم بمذاکرات پرداخته شده است .

کردها و اخبار نامها

در نهمین روز دوشنبه از هم غیرتی بعضی نویسندگان اخبار نامهای ترک در خصوص اکراد شرح نوشتیم . چون بعضی کاغذهای اسفامیر از شهر تبریز و جاهای دیگر در خصوص حرکات و حشیانه اکراد بداره رسید بکمال تأثر پاره از آنها را در همین نسخه درج کرده بر عالم انسانیت عرض خواهیم نمود که این مثنی اشرار و اشیای هاجمه قدرها مستحق لعن و نفرین هستند و بجه درجه مستوجب تربیت و اصلاح . و آنانکه میخواهند رنگی دیگر بکار داده حجابیت و حجابیت از آنان کنند چه قدرهایی خبر از حقیقت

کار و ازمال این شرارتها و وحشیگریها .

در یک کاغذ نوشته اند یک دهکده در نزدیکی مراغه که بقدر هزار خانوار بوده اند و اغلب مردمان آنجا از مذهب همه مردان را عرضه تیغ هلاک ساخته اطفال را سوزانیده پستان زنان را بریده و کارهایی کرده اند که نباش اول را رحمت باید گفت . بلغار پان نسبت با آن خیلی انصاف داشته اند . باری سخن در اینجا نیست این محررین اخبار نامهای ترکی که زبان بطعن اختر کشوند معلوم شده که جنسا و فطره باکراد یعنی با آن کردهایی که حالا مجوٹ عنه هستند مناسبتی داشته اند نه با کردهای نجیب معقول محترم . و هر مقصودی که میخواهند این کار را رنگ مذهبی و اتحاد کردی و نظم و دادخواهی بدهند حال آنکه اولاً تعصب مذهبی در میان اهالی ایران نیست و از هر صنف و طبقه که پیروی از کدام قوم هستی بی تأمل میگوید عجم هستیم . عزیز خان مگری خدارجش کند کرد بود و از بزرگان ایران و طرف اعتماد و اعتنای پادشاه بود بطوریکه میتوان گفت شخص دوم در ایران بود . سالهای دراز سردار کل عساکر ایران یعنی سپهسالار بود و پیشکار و در حقیقت حکمران مملکت آذر بایجان که اهل آذر بایجان اورا همیشه رجنها میخوانند و ستایشها میکنند . در تشییع جنازه او در تبریز البته ده هزار نفر حاضر بودند و حال متبره (تبره) مخصوصی بکمال تزیین در اینجا دارد . و همچنین اکثر بزرگان دیگر از اکراد و دیگر صنوف اهالی هرگاه نسبت بانجا بدهیم آنوقت معلوم میشود که دولت ایران از روز نخستین مؤسس مدنیت بوده است و آثار آن الی الان برقرار است . آن اوقاتیکه در اسلامبول در مأمورینهای عمده و بزرگ از عیسویان کسی نبود سردارها و والیهای چند از ملت ارمنیه و غیرهم در ایران بودند و هستند . با اینکه کسی مجبور نکرده بود که چنان باید کرد .

اما فقره اتحاد کردی این را باید دانست که شیخ عبیداه خود کیست و اعتبارش از کجا است . پدر این شیخ عبیداه مرد محترم بزرگی از مشایخ بوده است . و از هر دو دولت معاش و تیول و باصطلاح اینجا (آرپه لقی) داشته پس از آن مرحوم شیخ عبیداه جوان بود برادر مرحوم مشارائیه شیخ عبدالحکیم طرف اعتنا و ارادت

مردمان معقول بودی . و این جوان چون شیخ زاده بود و بی تجربت بعضی از داعیه جوانان و از اشرار دور او جمع شده علی التدریج او را از سبک و طریقه مشیخت و فقر بیرون برده مانند یک رئیس شرارت و قنّه قرار دادند که بارها در سرحد فتنه هابرانکیخته خلافتکارها کرد . چند سال پیش از این هم جمعیت خود را برداشته بخاک (مرکور) ارومی تجاوز نمود متعاقب آن دولت ایران برای تادیب او جمعی را بکاشته در ازای این نمک بحرایی دهاتی را که از سالهای پیش بیسول اوداده بودند پس گرفت . و در اثنای جنگ آخری روس بخمال هتکامه جو بی بنام جهاد مقصودی پیش برد . و چهار روزی ریاست کرد .

اما جزو آقا که محرر جریده حوادث او را از قبیل (بلباس) و بلباس را بحرف از (ابوالباس) میگوید باین معنی که این کردها طایفه بوده اند از عرب که جزو آقا هم از آن طایفه بوده است . و آن طایفه از ابوالباس ماخوذ است . پس جزو آقا ابوالباس است . باس و سطوت او را باید در حق اهالی دهات همجوار سرحد و مردمان زارع و فقیر و اطفال و زنان بی دست و پامشاهده و تصدیق و تحسین کرد که چطور ابوالباس است .

این جزو آقا همان است که در روزنامهها تفصیل احوال او را نوشتند که نتیجه دزدی و شرارت گرفتار کردند و چندی در بغداد حبس بود بعد از آن جناب مدحت پاشا او را باسلامبول فرستاد و در آخر از اینجا فرار کرد و اسبابها فراهم آورد لایه و زارها کرد تا اینکه دولت ایران از سر تقصیر او گذشت و تا کنون هم اطاعت داشت . این اوقات در سرمالیات یا خلافتهای دیگر که خواسته بودند او را دستگیر نمایند فرار نموده بشیخ عبیداه اتصال یافته اکراد کرسنه و برهنه را که در آن سرحد هیچ بر معیشت و زندگانی و کسب و تجارتی ندارند مگر دزدی و دغلی و از پهلوی زراعت و کاسبی ارمنیه و ملل عیسوی و یهودی . و بعد از اینها چاییدن و غارتگری دهات همسایه و مانند اینها که این گونه اشخاص را ستایش کردن بسیار پست فطرتی میخواهد دور خود جمع نموده باین حرکات باغبانه و وحشیانه جسارت کردند .

اما اینکه در بعضی جریده ها خواسته اند این مطلب را بنام اتحاد اکراد یا قیام اکراد یاد کنند خطای محض است . چه جمعی که الان از طرف

(ماکو) و سمت کرمانشاهان و غیره مامور بنادیب آنان هستند خود از طایفه آکراد و اغلب سنی المذهب هستند و بجز شیخ عبیداه و ابوالباسها یعنی جزو آقا که هر دو از مشاهیر اشقیا و اشرارند هیچ کس از آکراد و عشایر و ایلات و احشام ایران با آنها نیستند و نخواهند بود و بلفظ و سخن و روزنامه نویسی هم کسی از جای خود حرکت نمیکند.

اما اینکه محررین نوشتند که ما یعنی نویسنده اختر کردها را یکمشت خاک نوشته است معلوم است که بیچاره از شدت تعصب چشمش هم درست نمی بیند.

آری حب الشیعی و بصم حقیقت جای تعجب است که مثنی تبعه را چطور مثنی خاک خوانده هی شرح و بسط دادند. حیف هزار حیف که این قسم آدمها محررین روزنامه های معتبر این پای تخت بزرگ میشوند. که پایه و مایه معروفتر آنان از ایترار است که حقیقت نویسی اختر را چنانکه در یکی از نسخه های وقت خلاف شرف دانسته است در حالتیکه شرف خودش عبارت از این است که از قول دیگران کاغذ جعل کند و از پارس و وین و غیره محبت نامه می آورد کاهی از اسلامبول بنام یک ایرانی معتبر موهوم بطهران کاغذ میو یسد و با اعتقاد خود مزه و ظرافت در سخن بخرج میدهد و همین جهت بر خود میسالد بیچاره غافل از اینکه خود را بدین واسطه آلت تمسخر مردمان معقول می سازد. خردمندانش ریشخند میکنند. ولی حق دارد زیرا هنوز از درجه و مقام اعتبار اخبار نامه های خبر است. اوراق اخبار را بجای بازیمچه اطفال بل الواط می ندارد این است که یاراد تعیرات ناشایست در حق مردمان بزرگ اجتناسر میکند. حالا خوب است بیجهت همین فضولها پیشتر از جانب اداره بییه مطبوعات مورد تذکر و ملامت شد اگر قصد تمیکردن چه میکرد. راستی ما این سعادتآبر را باین شدت نامعقول نمیدانستیم اکنون معلوم میشود که قابل مخاطب هم نیست. اگر شرف و نباهت در جهان این است پس شرف و نباهت را سلام باید گفت.

اما محرر جریده حوادث که تحقیر قوم آکراد را دو مقام طعن بمانسبت داده است این یکی را تنها از قهره مرحوم عزیزخان معلوم توان کرد که ما

هیچ کس را تحقیر نمیکنیم و نوع را بکنایه اشخاص چند منم نمی سازیم. چه هیچ عاقلی این کار را نمیکند پس از ایترار نوع بشر را همه بد باید گفت که در میان ایشان دزد و دغل و ظالم و شرور و بد نفس و بد طبیعت ایقدرها هست که چهارا بر کرده اند. حال آنکه همه اینای بشر از یک جنسند و یک مرکز منتهی میشوند. تحقیر قوم و ملت بطور عموم کار جهال و بی ادبان است همچنانکه جایب و صحابت از بی ادبان و اشرار کار مردمان خردمند و معقول نیست.

در هر حال اگر در این کارها بطور کلی از نقطه اتحاد اسلام نظر کنیم همان مقاله ترجمان حقیقت را که در نسخه پیشتری ترجمه کردیم کافی است. و اگر از روی شعور و حقیقت بینی به بینیم و انجم کارها را ملاحظه کنیم خواهیم دانست که امروز جهان را رنگ دیگر در پیش است و تنها بقوت فصاحت قلی قدیمی در میدان ترقی نتوانیم برداشت. مگر آنکه فعلا چاره کار را پیش از وقت کنیم. آدم بشویم. علم بیاموزیم. مسلمانان را یاد بگیریم. کار کنیم. اسلامیت را به بخنان و حشایان و حایب و حشایان بدنام نکنیم. اسباب اتفاق قلوب را در اعلا کلمه حق و راستی و عدل و رافت و انصاف فراهم بیآوریم. کاری کنیم که محسود دول و ملل شویم. راه مطاعن را بروی خود حقیقه به بندیم. نه اینکه بسخن تنها خود ما را خشنود سازیم و دیگران را بمانجندند و استهزا کنند. و پیش بیایند و کار خود شان را پیش ببرند. مارفته رفته نابود و پریشان بشویم. صاحب اسلام راضی نیست که ما بنام اسلامیت اسلام را ضایع و تباه سازیم. انصاف باید کرد از اسلامیت چه متاعی در دست داریم که در منظر و تماشاگاه ملتها بگذاریم. و تعجب و حیرت و میل و محبت آنان را جلب کنیم.

تعصب داریم؟ چشمی داریم که بحقارت در آنان مینگریم بدون استحقاق؟ تجیر و تکبر و خود پسندی داریم؟ اخلاق حیده و اوصاف پسندیده داریم؟ علم و حکمت و معرفت داریم؟ فنون و صنایع داریم؟ خدمتکار بهای عالم تمدن و ترقی میکنیم؟ نای این نادانیها را ترك نخواهیم کرد. دین اسلام مگر چهار لقط و چهار عمل جسمانی است. اگر حقیقت اسلام را شرح بدهیم

آنوقت معلوم میشود که اسلامیت در یکا مانده است.

و کل یدعی و صلا بلیلی

و لیلی لا تفر لهم بذاکا

ولی اکنون را باشد تا در موقعش سخن کویم

اخبار نامه دبلی نیوز بموجب کاغذ اخبار نکار برلین میگوید.

بموجب حکم ماده نخستین عهدنامه برلین بلغارستان را بشرط دادن بده و بودن در زیر تابعیت دولت عثمانی امتیاز امارت داده شده بود. حال آنکه تاکنون بلغارستان نه بده بدولت عثمانی داده است و نه علامت تمکین تابعیت از او دیده میشود. سهل است تاکنون مقدمه فساد و شورش را که در بلغارستان ترتیب داده میشود هیچیک از دولتهای اروپ اهمیت نداده در صدد ممانعت آن بر نیامده اند. بیجهت مسامحه اروپ و معاونتهای روس برای ترتیب دادن اتحاد و روم ایلی شرقی در بلغارستان تدارکات فوق العاده دیده میشود.

امارت بلغارستان در حالتیکه بموجب عهدنامه تابع دولت عثمانی است خود مانند یک حکومت مستقل رفتار میکند و از جانب اروپ نیز هیچ مورد مؤاخذه نمیشود. ولی دولت عثمانیه همه تعهدات خود را که در باره بلغارستان داشت تماما ایفا نموده است. با همه این تاکنون دولت مشارالیه از حقوق خود که بموجب عهدنامه در بلغارستان دارد بوجهی مستفید نشده است. در بلغارستان در باره اهالی اسلام برخلاف عهد هر روز انواع مظالم و تعدی بکار برده میشود. املاک اهل اسلام را بدون هیچ سبب مشروعی ضبط نموده ناچار از هجرت میکنند. شکایات با بعالی در این مواد در حالتیکه بانوشجات قونسلهای اروپ مؤید و مثبت است در نزد دولتهای اروپ بهیچوجه مؤثر نیفتاده است.

و بموجب حکم ماده دوازدهم عهدنامه برای قرارداد کارهای املاک دیوانی و اراضی و املاک اهالی اسلام مقرر بود کومیسون مختلطی از مامورین اروپ تشکیل یافته از تاریخ امتیاز بلغارستان ناقضای دوسال مطالب مذکور را

انجام داده شود . حال آنکه تاکنون اقدامی در این باب نشده است و حکومت بلغارستان در کارها بطور خواهش خود رفتار میکند .

و نیز حکم ماده دوازدهم عهدنامه برلین مشعر بر این بود وقتی که بلغارستان وضع اداره خود را بطور منتظم تشکیل نمود یک سال بعد از آن به همراهی دولتهای بزرگ که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند مقدار بده بلغارستان معین بشود . حال آنکه از این قهره نیز سخنی در میان نیست . و نیز مقتضای حکم ماده مذکور از قرضهای عمومی عثمانی بایستی حصه برای بلغارستان سوا کرده شود دولتها تاکنون اجرای این قهره را هم یادآوری ننموده اند . از قرار یک معلوم میشود هرگاه دولتها یادآوری و سپارش نیز در این باب بکنند بلغارستان نخواهد پذیرفت . بعلمت اینکه بلغارستان اطمینان حاصل نموده است که دولتها برای اجرای این مطلب اقدامات فعلی بکار نخواهند برد .

دولت اوستریا بموجب ماده دهم عهدنامه بحکومت بلغارستان در باب ساخته شدن راههای آهن سپارش لازم را نمود ولی نتیجه از سپارشات دولت مشارالیه حاصل نگردید .

حکم ماده یازدهم عهدنامه بود که همه قلاع بلغارستان بخرج خود بلغارستان خراب نماید . این مطلب نیز مسکوت عنه مانده است . بموجب حکم ماده پنجم و دوم تردد کشتیها در رودخانه طونه غدغن بود حال آنکه کشتیهای روس پر از مهمات جنگ هر روز از آنطرف با آنطرف در کمال آزادی تردد میکند گویا این کشتیها را دولت روس بامارت بلغارستان بخشیده است . و نیز بموجب حکم ماده یازدهم عهدنامه بایستی دولت عثمانی حدود روم ایلی شرقی را بحرا و بر استحکام داده برای نگاهداری حقوق خود در بالکنها عسکر بگذارد عدم اجرای این مطلب را نیز بعضی از دولتها پیاره دلائل واهی از دولت عثمانی خواهش نمودند . بموجب مواد سی و سوم و پنجم و دوم مقرر بود مقدار مناسبی از قرضهای عمومی عثمانی بحکومتهای صرب و قهره طاغ توزیع بشود این هر دو قهره و کیفیت املاک دیوانی و اهالی اسلام جاهایی که بحکومتهای صرب و قهره طاغ واگذار شده است نیز تاکنون مطرح مذاکره نگردیده انجام داده نشده است .

آیا دولت عثمانی پس از این همه جان فشانیها از حقوق صریحه خود که در عهدنامه مندرج است نیز بهره مند نخواهد شد . یا از مواد عهدنامه تنها آنچه بر ضد دولت عثمانی است در اجرای آنها سخت گیری خواهد شد ؟

خارجیه

کاغذی است که یکی از معتبرین تبریز نوشته است

عرض میشود .

در باب قهره ساوجبلاغ مکرر هفته پیش مختصری بشما نوشته بودم ولی تفصیل آن از این قرار است .

نواب آقا شاهزاده حکمران ساوجبلاغ جزو آقای (منکور) را بجهت تقصیری که داشت خواست در دارالحکومه گرفته حبس نماید که اسباب و موجبات آن صحیحاً معلوم نیست و این در ماه مبارک رمضان بود که جزو آقا بقریبی فرار میکنند . از جانب حکومت محمد صادق خان قرا باغی اجودان باشی سرکاری با محمد حسین خان سرکرده سواره بختیاری و یکدسته سوار دیگر مامور بکفرق جزو آقا شدند . او هم بشیخ هیبده پناه برد شیخ نیز جایتش کرده بایسر خود عبدالقادر بهرامی جمعی بطرف ساوجبلاغ مراغه روانه داشت . در روز جمعه ۲۱ ماه شوال بعد از اینکه حاکم و مامور از ساوجبلاغ فرار را بیرون رفت اکراد وارد گردیده بدو طرف اطراف احکام نوشته سواره و پیاده مامور کردند . دهات پایین (میاندواب) و (ساوجبلاغ) بقتل و غارت رفت . روز دوشنبه ۲۴ ماه (میاندواب) محاصره گردید . علیخان حاکم مراغه و آقا شاهزاده و سایرین که در آنجا بودند طرف عصر مختصر زد و خوردی کرده پس فرار نموده بمراغه آمدند . هم نشب میاندواب بیاد فترت مردها را کشتند زنها را پستانها بریدند اطفال را در میان آتش انداخته سوزاندند . زنهای جوان را با سیری بردند . آخوند ملا محمد جعفر و تمام علمای (مرحمت آباد) را بزجت و خواری

تمام بقتل رسانیده سر ملا محمد جعفر را با عمامه بر نوک نیزه زده بلند کردند . بادهات اطراف نیز بهمین منوال و بکمال وحشیکری رفتار نموده بودند . پس بقصبة (بناب) یورش آورده آنجا را محاصره میکنند . ولی حاجی آقا علی قاضی (بناب) غیرت کرده مردم را هم بسر غیرت آورده با آنکه سوری و حصاری نداشتند در مقابل اکراد ایستاده خوب مقاومت نمودند تا اینکه آقاخان سرتیپ رسید . همراه سرتیپ مشارالیه تنها بقدر ششصد و هفتصد نفر سر باز و یک عراده توپ و دو عراده قبوز بوده است . عجلاله جمعیت سرتیپ در بناب است . اکراد هم در آنطرف بناب تشریف دارند . جناب اعتماد السلطنه هم سه روز است با فوجی رفته است . از دارالخلافه نواب مستطاب حشمة الدوله بادوا زده فوج پیاده و توپخانه و سواره مامور به تنبیه اکراد شده دوروز پیش از این حرکت نموده از راه کردستان می آیند . جلیل آقای کرد برادر باباخان آقا معرکه کرده است . خود او هشتصد سوار داشته است در توی (میان دو آب) بدین عنوان که بحمايت شما آمده ام شب اکثر فسادها را او و آدمهای او بر پا کرده اند . حتی میگویند سر آخوند ملا محمد جعفر بیچاره را خود او بریده است .

بالجمله بحال (سراجو) که سمت شرقی مراغه و متصل بخاك (هشترود) است بحال (کلودول) و (سائش) و (بوزلق) و (مرحمت آباد) و (بناجو) تاحوالی بناب در تصرف اکراد است . خود شیخ عبیده را میگویند در بحال (مرکور) ارومی اقامت داشته است . جبهه اینگونه حرکت جلیل آقا گویا این بوده است که باباخان آقارا بجهت اختلافات پیشکاری و ملاحظات شخصیه مامورینه اخراج بلد کردند . چندی در طرف ساوجبلاغ بود بعد جناب مستطاب آقای مجتهد که دختر ساعدالملک را برای آقا میرزا رضا فرزند خودشان عقد کرده بودند و عروسی داشتند توسط فرمودند مشارالیه را دوباره ماذون بآمدن تبریز کردند و در ماه مبارک رمضان در حجام درب خانه ساعدالملک کسان حاجی میرزا یوسف خان پسر خان مؤتمن باباخان آقارا کتک کاری کرد او هم عارض شد داد خواهی بعمل نیامد . هر روز بگونه اسباب مزاحمت فراهم می آورده . بالاخره در اوایل ماه شوال از انتظار غایب و پنهان

کردید این روزها در قریه (سفیدک) ملکی شاهزاده خانم دختر نصره الدوله که عیال خود مشارالیه است بوده است . میگویند آدم فرستاده اند بشهر حاضر نمایند .

باری اینروزها خبری شایع شد که جناب مستطاب مشیرالدوله برای پیشکاری مملکت آذربایجان با اختیار تمام مامور شده اند و از قزوین هم تلگرافی خدمت جناب مستطاب آقایی ثقة الاسلام داشتند امیدواری هست که بوجود جناب معظم الیه نظم درستی در کلیه کارهای آذربایجان داده شود و برای قحط و کرانی هم فکری نمایند .

جای سخن نیست که در این نزدیکی اکراد مورد تنبیه و تربیت خواهند شد ولی این حرکات وحشیانه را که در دهات بسر قرا و بی دست و پاییان آوردند بوجهی تلافی نتواند شد . البته اخبار این وقوعات بواسطه تلگرافها باسلامبول هم میرسد . مامورین خارجی خلی مراقب این کار اشرار میباشند و وحشت آنان را هرروز بتلگراف باطراف و بمالك دوروز دیک خبر میدهند . لکن بعد از رسیدن افواج وقوه تادیه این اکراد باز بخاک دولت علیه عثمانی التجا خواهند برد و میگویند دولت مشارالیهام دستور العمل داده است که نکند این فرقه اشرار دوباره با نظر آنها بگذرند یا اینکه دستگیر نمایند .

الآن خبر رسید که عبد القادر پسر شیخ عبیده شکست خورده و تلفات زیاد داد . فرار کرده است . فی ۶ ذی قعدة ۹۷

امضا

مخلص شمام . . .

انکایس و مسئله شرق

در اخبار نامه (تایمس هند) مقاله بعنوان فوق دیده شد که ملاحسین صاحب نام یکی از فضلاء عالیهام هندوستان با اداره اخبار نامه مذکور فرستاده بوده است . صاحب مشارالیه پیشتر چند سال در اروپا سیاحت و اقامت داشته است و در این اواخر باز به هندوستان برگشته پس از دو سال اقامت وطن دوباره با اروپا عزیمت نموده است . صاحب معزی الیه اکثر

اوقات خود را بکارهای پولیتیکی میگذرانیده است . فی الحقیقه مضامین راستی آیین مقاله مذکور بلندی مقام کوینده را دلیل کافی است . و بودن اینگونه مردمان کار آگاه در میان برادران دینی موجب افتخار ما و عموم مسلمانان است . اینک ترجمه مقاله مذکور ذیلا نقل می شود

ترجمه

هر چند که در میان پولیتیک (لورد بیکونسفیلد) رئیس وزرای سابق انگلستان و پولیتیک مسیو کلادستون وزیر حالایی در پاره مواد تفاوت دیده می شود . حتی در تفرعات بعض کارهای سیاسی وضع پولیتیک این دو وزیر باهم دیگر بکلی مباینت و مغایرت هم دارد ولی در صورتیکه بدقت ملاحظه بشود معلوم خواهد کردید که خلاصه پولیتیک این دو شخص منحصر بمحصل بک مقصودی است که خیلی پیش از این پیشهاد خود کرده اند .

(لورد بیکونسفیلد) در ظاهر پولیتیک از دولت علیه عثمانی اظهار هوا خواهی نموده چنان میگوید که خیر خواه دولت مشارالیه است ولی بمناسبت اینکه در ثانی لورد سلسبری (وزیر خارجی سابق انگلستان) از قرقه سازش لورد بیکونسفیلد با دولت اوستریا با شکاری سخن گفت رنگ پولیتیک لورد بیکونسفیلد بیرون زده اتفاق نهائی او با دولت اوستریا برجهانیان معلوم کردید .

چون دولت المان هنوز موافق مطلوب خود و بطور کامل دارای افسر مظفریت نشده است بنا بر این اخص آمال پرنس بسمارک در هر حال مصروف بمحصل این مقصود است . و نیز تنجید مقاصد پرنس بسمارک عبارت از حصول اتحاد المان است و بیکدرجه حصول این مقصود را نیز دست آورده است ولی هنوز المانیانی که در زیر تبعیت دولتن روس و اوستریا هستند باین دایره اتحاد داخل نشده اند حال آنکه آنها هم بالطبع باتفاق و اتحاد المان متمایل هستند احتمال هست که دولتن روس و اوستریا برای منع این اتحاد پاره تدابیر سخت کبری از اتفاق و اتحاد در مقابل الحاق نمودن المانیان اوستریا با دولت المان پرنس بسمارک بدولت اوستریا تصرف ایالتهای بوسنه و هرسل را پاداش نشان داد ولی

دولت اوستریا بولانیهای مذکور قناعت ننمود و آماده این است که تاسلایک پیش برود .

لورد بیکونسفیلد نخست پولیتیک با دولت علیه عثمانی در کشاکش افتاده پس از آن مدتهای مدید آرزو مند این بود که با دولت مشارالیه پولیتیک خود را سازش بدهد ولی عدم همراهی و موافقت هیئت سابق حصول مقصود او را مانع آمده سبب آن شد که لورد مشارالیه در باب آسایش شرق بدولت اوستریا تمایل نموده مسئله معنای اعاده آسایش در شرق را بدولت مشارالیه وا گذاشت . حتی لورد سلسبری در شهر (منچستر) در ثانی انتخابات آخری در بک مجلس مهمانی در ضمن صحبت بکلی پرده از روی پولیتیک پنهانی (لورد بیکونسفیلد) بردارد یا شکاری اظهار نمود که (پس از این در شرق بجای دولت عثمانی دولت اوستریا بر پا خواهد شد) .

هرگاه لورد بیکونسفیلد تا کنون در مسند ریاست وزرای انگلستان برقرار میماند بدون شبهه امروز بیرق دولت اوستریا در دیوار قلعه سلانیک در اهتر از بودی .

مع ذلک از تفصیلاتی که در ذیل نوشته میشود معلوم میگردد که لورد بیکونسفیلد تا آخر ساعت کناره جویی از ریاست وزرا کوشش میکرد که اسباب خرابی دولت عثمانی و مداخله در کارهای داخلی دولت مشارالیه را فراهم بیاورد که برخی از آن اسباب را نیز آماده کرده بود .

مقصود لورد بیکونسفیلد از بسته شدن مقاله نامه قبریس در حقیقت نه بجهت استیلای جزیره قبریس و نه برای اجرای اصلاحات در آناتولی است بل مقصود اصلی لورد مشارالیه از مقابله نامه قبریس این بود که در آینده برای حدوث اشکالات در مشرق زمین آلت مناسبی در دست داشته باشد . حتی برای حصول این مقصود علاوه بر اینکه دستور العمل متعدد مخصوص بقونسلهای آناتولی فرستاد از جانب حکومت انگلستان بک مأموریت تازه هم بنام جنرال فونسلگری عمومی در آناتولی ترتیب و تشکیل نمود که معنای حقیقی این مأموریت تازه نقش عمومی انگلستان در آناتولی میباشد .

مقصود لورد بیکونسفیلد از اینها چه بود ؟ هرگاه عثمانیها مقصود او را نمیدانند اهالی

هندوستان بهتر میدانند که لورد مشار الیه بدین بهانه که مانع پیشرفت پولیتیک و نفوذ دولت روس خواهد بود علاوه بر اینکه قطعه روم ایلی را در راه المان و اوستریا بدیگران بخشید میخواست اناطولی را نیز بزرگم خود بیاورد . حال آنکه در هنگام ریاست لورد بیکونسفیلد بسیاری از خلافگیران او و خیلی از اخبار نامها بر ضد لورد مشار الیه همه روزه مقالهای بسیار سخت نوشته پولیتیک مشار الیه را مورد مؤاخذه داشته فریاد میکردند که مسلک لورد مشار الیه برخلاف منافع عمومی انگلیس است .

آمدیم بوضع پولیتیک مسیو کلاستون . آیا تفاوت پولیتیک کلاستون از بیکونسفیلد چه چیز است ؟ نخست مسیو کلاستون اظهار داشت که . از پیشرفت نفوذ و توسیع حدود اوستریا در شرق دولت انگلیس را هیچوجه نفعی متصور نیست سهل است که موجب خسارت کلی انگلیس میتواند بشود . این پولیتیک و بیانات مشار الیه در حقیقت بسیار حق و صواب است . ولی چون تعصب فکری مشار الیه مانع اجرای نیات حسنه او است آن است که در اغلب کارها رشته انصاف را بکلی از دست داده بدون سبب مشروعی بر ضد ترکها حرکت میکند آن است که اعتقاد میکنم مشار الیه هم پولیتیکی ترتیب خواهد داد که عثمانیا از آن متضرر بشوند . اینقدر هست که کلاستون مانند بیکونسفیلد دور و بی ندارد که در ظاهر خود شرا دوست و خیرخواه عثمانیا نشان داده در لباس دوستی آن بکند که هیچ دشمن نتواند کرد . درجه تفاوت پولیتیک کلاستون و بیکونسفیلد را از این قهره توان فهمید که افلا دشمن دوست نمایست .

مسیو کلاستون پیش از آنکه بمقام ریاست برسد در خطابه که خواند اشاره کرده بود که بر ضد دولت اوستریا حرکت خواهد نمود بنابراین دولت اوستریا بجهت همین خطابه فوراً از اتفاق دولت روس بر کشته باتفاق المان تمایل کردید و در حقیقت سبب اصلی اتفاق دولتین المان و اوستریا در باره پولیتیک متعلق بشرق همین پولیتیک مسیو کلاستون است .

مسیو کلاستون آرزو مند این بود که در باب انجام دادن باره مسائل معوقه و اجرای احکام عهدنامه برلین تدبیری بکار ببرد که مانع توسیع

حدود اوستریا در شرق گردد . ولی این آرزوی مشار الیه را بعض دولتها که امضا کنندگان عهدنامه برلین هستند برخلاف منافع خودشان پنداشته برای عدم پیشرفت آن هزار گونه اشکالات تراشیده و دقیقه از ممانعت آن آرزوی مشار الیه فوت نمودند و هنوز باز از هیچگونه تدابیر اشکال آمیز فرو گذاری نمیکند . خصوصاً دولت المان اگر چه در ظاهر چنین تمساید که آرزو مند انجام یافتن این اشکالات است ولی در حقیقت عکس آرا میخواهد و خود برای انجام پذیر نشدن مسائل حاضر انواع اشکالات بمیان میاند از سبب اصلی این رفتار دولت المان هم بجهت مانع شدن پیشرفت پولیتیک کلاستون و ترویج پولیتیک بیکونسفیلد است . زیرا در خصوص معزولی بیکونسفیلد هیچ دولت مانند دولت المان متاثر و متأسف نبود و برای اثبات این مدعا دلائل بسیار واضح هم هست .

چون پولیتیک کلاستون برخلاف منافع دولتین المان و اوستریا بود آن است که دولتین مشار الیه در قهره نمایش بحری اتفاق دولی را فرو گذاشته و در گذشتند . دولت فرانسه نیز سوا شدن دولت المان را از اتفاق دولی بزرگ دیگر پولیتیکی جل نموده بالطبع از اتفاق دولی بنای کناره جویی گذاشت . حال آنکه اخبار نامهایی که هوا خواه بیکونسفیلد هستند این پولیتیک کلاستون را مورد مؤاخذه داشته در باره بی نتیجه ماندن این حرکت مشار الیه انواع اعتراضات بمیان آورده بر ضد مشار الیه مقالات بسیار سخت مینویسند .

مقصود من از این بیانات نه مدح مسیو کلاستون و نه قدح لورد بیکونسفیلد است بل میخواهم بر همکنان حالی بکنم که . مقالات اخبار نامهای اروپا که بر ضد بیکونسفیلد و کلاستون مینویسند مقصودشان هواخواهی دولت عثمانی نیست . چه اخبار نامهایی که در باب ترویج پولیتیک کلاستون (و بیکونسفیلد) بر ضد همدیگر هستند برای تزییف پولیتیک یکدیگر از جستجوی هیچگونه وسیله و دست آویز کوتاهی نمیکند . و اکنون بودن مسئله شرق در میان از قبیل تصادف است که مسئله مذکور سر رشته بهترین دست آویز برای آنها شده است . خلاصه اصل مقصود

این است که هرگاه مسئله شرق در میان نمیشد مسئله دیگری تراشیده آلت اعتراض یکدیگر نمیدادند . و از این قهره نیز توان فهمید که بعضی از اخبار نامهای اروپا که از دولت عثمانی در باره مواد هواخواهی میکنند بملاحظه پیشرفت کار خودشان است نه بجهت نیات و حقیقت کوی آنها . گذشته از این اخبار نامهای مذکور در این ضمن مقصود دیگری هم دارند و آن این است که هر وقت فرقه در انگلستان بر ضد دولت عثمانی و برخلاف منافع آن سخن گوید اخبار نامهایی که بر ضد آن فرقه هستند بیانات آنان را تکذیب و مورد مؤاخذه میکنند و هزار گونه جای اعتراض بر آنها وارد میآورند علاوه بر این هیئتی که منسوب بآن اخبار نامها هستند نیز در این باب از تشویق و ترغیب اخبار نامهای مذکور فارغ نمیشوند و هر گونه معاونت را در باره عیب جویی طرف مقابل بعمل میآورند . و میدانند که عثمانیان و هندوستانی از اجرای تدابیر سخت گیری غیر مشروع که از جانب اروپا در باره دولت علیه عثمانی بکار برده میشود سخت رنجیده می دارند این است که میخواهند چنین و انمود کنند که آرزوی عمومی انگلستان برخلاف مسلک و وزیرای حکومت است حال آنکه کار آگاهان بخوبی میدانند که این یکی نیز خلاف محض و مسلک ساخته و از جمله دروغهای بی فروغ است . و این کیفیت پرواضح است که انگلیسهای پسته و در عهد هر هیئت وزرا که بوده است در خرابی و خسارات دولت عثمانی صرف قدرت نموده اند و حال نیز میکنند . این قهره در انگلستان حکم عادت را گرفته است که هیئت هر دربار که ناچار از استعفا شدند آن هیئت در باب پیدا نمودن اسباب تعرض و عیب جویی در بار تازه از جستجوی هیچ وسیله و دست آویزی کوتاهی نمیکند و تا آن هیئت تازه را از پادر نیاورند آرام نمیشوند و در این ضمن اخبار نامهایی که از طرفین هواخواهی میکنند هر کدام در ترویج پولیتیک هیئتی که منسوب بآن هستند اقدامات فوق العاده بکار میرند تا یکی از طرفین غالب آمده طرف مقابل را از موقع اقتدار پایین میآورند . بنابراین اخبار نامهایی که هواخواه لورد بیکونسفیلد هستند و اکنون بمناسبت مسئله شرق بر ضد پولیتیک کلاستون سخن میگویند چنان نیست که دولت علیه عثمانی را محق میدانند و در باره عثمانیان دلسوزی میکنند بل این مسئله را برای

بیشرفت مقاصد خودشان آلت اعتراض و اسباب گفتگو قرار داده اند *

ای اهالی هندوستان ..... وای عثمانیان .....
بگلمات حیلہ آمیز و تشویقات قنہ آنکیز انگلیسها
فریفته نشوید آنان را دوست و خیرخواه خود
تان میندارید * مقصود اصلی انگلیسها آن است
که باتفاق دولت روس شماها را بکلی از میان
بردارند * و ظاهرا فرقه فرقه از هم دیگر سوا شده
برای اغفال شماها بر ضد یکدیگر مقالات سخت
مینویسند حال آنکه همه اینها حیلہ و ساخته کاری
است و مقصود آنان در حقیقت خرابی دولت
عثمانی است *

مسلمانان هندوستان از این گونه حرکات
حیلہ آمیز چندان نفرت دارند و بدرجه رنجیده کی
حاصل نموده اند که تبعیت سایر دولتها را بدون
استثنا بتبعیت دولت انگلیس ترجیح میدهند
و مطیع بودن یک دولت دیگر را هر کدام که باشد
منتهای نیک بختی خودشان میدانند * و هیچ
شبه نیست که روزی مسلمانان هند برای حصول
این مقصود هر گونه مشقت و جان فشانی را بر خود
هموار خواهند نمود

(وقت)

اخبارنامه (دلی تلگراف) بموجب خبر
تلگرافی پترسبورگ میگوید * ترکمانان (تکه)
برای مقابله و دفع یورش قشون روس در حالت
تدافعی حرکت میکنند * اینروزها بوجهی خیال
تجاوزی ندارند *

اخبارنامه (تایس) در ضمن مسئله
یونانستان میگوید * در باب (یانیه)
و (کرید) و (ترچاله) و (قبریس)
که از دیگر کاهای مطمح نظر یونانستان است
دولتهای اروپا باتفاق هم دیگر پاره تدابیر
جبری اقدام نتوانند نمود * در صورتیکه
اروپا با اجرای تدابیر سخت گیری نپرداخت
و پای مداخله را از این مسئله بیرون کشید
یونانستان خود چه تواند کرد * (درحالتیکه
اروپا پنجاه سال پیش از این بحمايت
یونانستان برخواست و این امتیازات واستقلال را
حاصل کرد تاکنون در طرف این مدت
طولانی بمالکی که بدون ممانعت و مداخله

در تصرف دارد کدام ترقی را داخل نموده است *
از انقسام اجزای ممالک عثمانی یونانستان
بکدامین تدابیر تازه مستفید تواند شد * بقاودوام
صلح و مسالمت را هیچ کس پیش از وقت حکم
ن تواند کرد * و ملتی که یک مملکت را چهار
صد سال پیش از این بمغلوبی از دست داده است
ممکن نیست که با دیگر آن مملکتها را بقبضه
تصرف خود بیاورد * مع ذلک در باره این
مسئله اروپا قرارداد آخری خود را آشکار ننموده
است * ولی هرگاه یونانیان در مطالبات مغرط اصرار
نمایند توجه اروپا در باره آنها بخواهد شد
و در آن صورت بدیهی است که دولت یونان
اقدامات خود را بلا واسطه اروپا بخوبی
انجام نتواند داد *

اخبارنامه (ناسیونال جایتونک) منطبعه
برلین میگوید * فرانسه ها اهمیت وضع حاضر را
فهمیده از مداخله بمسئله شرق عقب کشیدند *
پس از انقضا کونکره برلین سه دفعه وزارت
خارجیه فرانسه تغییر یافته است * و در هر تغییر
وزیر تازه بملاحظه اینکه بیشتر از روزی قدیم
هوا خواه صلح و آسایش باشد انتخاب شده است *
مسبو کامتا و همراهان او میخواهند فرانسه
بدستکاری انگلیس بکارهای شرق مداخله نموده
در این ضمن بدولت روس نیز اظهار دوستی
نمایند *

و جعی دیگر از کار آگاهان فرانسه چنین
صواب میدانند که دولت فرانسه در کارهای
متعلق بشرق باتفاق دولتهای اروپا رفتار نماید *
برخی بکلی بولیتیک عدم مداخله را ترجیح میدهند *
و سه نفر وزرای خارجیه فرانسه که پس از کونکره
برلین سر کار آمده اند بولیتیک هر یک از ایشان
بترتیبی که در فوق ذکر شد بوده است *

و این یکی بدیهی است که دولتهای انگلیس
وروس و فرانسه اتفاق سه گانه ترتیب نتوانند
داد * زیرا از این گونه اتفاق دولت فرانسه را بجز
از ضرر امید هیچگونه منفعتی متصور نیست *

پرنس بسمارک هنگامیکه دروین سیاحت
داشت با سفیر فرانسه مقیم وین ملاقات نموده
گویا بسفیر مشارالیه تکلیف اتفاقی نیز نموده
و جواب خنک مغلفی از سفیر مشارالیه گرفته

بوده است * بنابراین اکنون فرانسه را برای
یک حرکت سیاسی داخل دایره اتفاق نمودن
خارج از دایره امکان بنظر می آید *

اعلان

عالیجاه میرزا عباس یک کالیاشی که از اطمینان
مشهور و بیشتر در محله قوسقه در کوچه شیخ
پوس خانه شماره ۱۵ اقامت داشت و کسان بسیار را
که بانواع علت چشم مبتلا بودند بکمال حذاقت
مداوات نموده از علت رهایی داده بود خود
چندی پیشتر بعزم تغییر آب و هوا بجانب مصر
عزیمت نموده است اکنون میرزا عیسی یک
که برادر طبیب مومی الیه و در فن کمالی لیاقت
و مهارت کامل را دارا است و بارها امتحان
داده بموجب قانون و نظام شهادتنامه و دیپلوم
نیز در دست دارد در نزد قراولخانه حسن پاشا
که در جاده قوسقه واقع است خانه برای پذیرفتن
رجوع کنندگان معین نموده است و هر روز از ساعت
سه تا ساعت شش و از ساعت هشت الی ده در خانه مذکور
می نشیند و هر گونه علل چشم را خواه تازه
و خواه قدیم باشد مداوات و یاری خدا در اندک
وقتی خوب میکند بنابراین هر کس احتیاج رجوع
بطبیب مومی الیه داشته باشد بخانه مذکور
مراجعت نماید که انشاء اله بزودی بهبودی حاصل
خواهد نمود *

عالیشان آقا میرزا عبد الکریم تاجر تبریزی
روز نهم همین ماه ذی قعده دو قطعه مهر خود را
که مجمع یکی (عبد الکریم بن محمد تقی) و دیگری
(عبد الکریم) بوده است در کمرک امتعه در سعادت
کم کرده است و تاکنون در همه اسناد و نوشتجات
تجارتی در بالای مهر بدستخط خود امضای
داشته است * لهذا اعلان میشود بعد از تاریخ
مذکور هر گونه سند و نوشتجات که بمهرهای
مذکور و بدون امضای دستخط بنام آقای مومی الیه
در دست هر کس باشد از درجه اعتبار ساقط است *
اسناد و نوشتجاتی که بعلاوه مهر امضای خطی
مومی الیه را دارد صحیح و معتبر است *

طاهر